

Inhoudsopgave

Afkortingenlijst	1
1. Inleiding	3
1.1 Probleemstelling	3
1.2 Centrale onderzoeksvraag	6
1.3 Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie	6
1.4 Onderzoeksopzet en methodologie	7
1.5 Afbakening van het onderzoek	8
2. Waarborgen van het recht op een eerlijk proces tijdens het verhoor	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Toepassingsbereik recht op een eerlijk proces: 'criminal charge'	10
2.3 Onschuldspresumptie	11
2.3.1 Internationaal recht	12
2.3.2 Europees recht	13
2.3.3 Nederlands recht	14
2.4 Het voorrecht tegen zelf-incriminatie (nemo tenetur) en het zwijgrecht	15
2.4.1 Internationaal recht	15
2.4.2 Europees recht	17
2.4.3 Nederlands recht	20
2.5 Tussenconclusie	22
3. Recht op rechtsbijstand in verhoorsituaties	25
3.1 Inleiding	25
3.2 Internationaal recht	25
3.3 Europees recht: EVRM	28
3.4 Europees recht: EU	31
3.5 Nederlands recht	33
3.6 Tussenconclusie	35
4. Verhoor van militairen in buitenlandse operaties	37
4.1 Inleiding	37
4.2 Toepasselijkheid strafprocesrecht	38
4.3 Rechtsmacht in buitenlandse militaire operaties	39
4.4 Verhoor militairen in buitenlandse operaties: huidige regeling	42
4.4.1 Wettelijke regeling verhoor	43
4.4.2 Aanwijzing opsporing en behandeling militaire zaken	44
4.4.3 Aanwijzing Rechtsbijstand Politieverhoor	45
4.4.4 Brief inzake rechtsbijstand bij verhoor van militairen	46
4.4.5 Aanvulling op de wettelijke regeling rechtsbijstand	47
4.5 Tussenconclusie	49

5. Een speciale positie voor militairen in het strafrecht?	51
5.1 Inleiding	51
5.2 Verklaringsbereidheid	51
5.3 Relevante factoren in verklaringsbereidheid	53
5.4 Specifieke kenmerken van de militaire organisatie	54
5.5 Experimenteel onderzoek – Methode	55
5.5.1 Methode	56
5.5.2 Deelnemers	56
5.5.3 Procedure	57
5.5.4 Variabelen	57
5.6 Resultaten	59
5.7 Discussie	62
6. Conclusie	67
6.1 Inleiding	67
6.2 Het recht op rechtsbijstand en het recht op een eerlijk proces	67
6.3 De positie van militairen in het buitenland	71
6.4 Toekomstige regelgevingen	73
Literatuurlijst	77
Bijlage 1: Casus voor militairen	97
Bijlage 2: Casus voor burgers	99
Bijlage 3: Document voor verhoorders	101
Bijlage 4: Codeerschema	106
Bijlage 5: Resultaten verklaringsbereidheid	107
Bijlage 6: Resultaten informatieverstrekking	108
Bijlage 7: Resultaten bekentenis	109